

Kraków na World Cities Culture Forum organizowanym przez OECD

2020-12-02

Dlaczego uczestnictwo w kulturze jest ważne? Jak je utrzymać i rozwijać w czasie pandemii, pomimo zamknięcia instytucji, braku dostatecznego wsparcia centralnego dla kultury i w rzeczywistości odwołanych festiwali, koncertów, spektakli? 1 grudnia Kraków przedstawił swoje doświadczenia w obszarze zarządzania kulturą w czasie pandemii COVID 19 roku na nadzwyczajnym międzynarodowym webinarium, realizowanym przez OECD.

Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju, skupiająca 37 wysoko rozwiniętych państw, koncentruje się na dążeniu do osiągnięcia jak najwyższego poziomu wzrostu gospodarczego i stopy życiowej obywateli państw członkowskich poprzez współpracę.

Seminarium poświęcone miejskim i krajowym politykom regeneracji społecznej i gospodarczej poprzez kulturę, powstaje we współpracy z Komisją Europejską i gromadzi liderów międzynarodowego sektora kultury, a także przedstawicieli agencji zajmujących się rozwojem sektora kreatywnego na całym świecie.

„Kultura ma bardzo duże przełożenie na rozwój społeczeństwa. Wysoki poziom uczestnictwa w kulturze może wpływać na tworzenie środowiska społecznego sprzyjającego przedsiębiorczości, a tym samym przyczyniać się do tworzenia miejsc pracy. Przekłada się też na zwiększanie wydatków na kulturę, co z kolei wpływa na odporność sektora kultury i sektora kreatywnego. Dodatkowo w wielu miastach i regionach uczestnictwo w kulturze oraz specjalizacje są wykorzystywane do wypracowania nowego podejścia do podejmowania istotnych wyzwań społecznych (takich jak na przykład te dotyczące zmian klimatu), sprzyjają także zmianom zachowań społecznych, wypracowaniu nowych umiejętności oraz mechanizmów odpornościowych” – czytamy w zapowiedzi webinarium.

Kultura jako siła napędowa gospodarek

Organizatorzy seminarium zauważają, że po upadku tradycyjnego przemysłu wytwórczego, kultura oraz sektor kreatywny, muzea i inne obiekty dziedzictwa kulturowego są coraz częściej postrzegane jako siła napędowa w regeneracji i budowaniu odporności miast. Kultura wpływa na tworzenie nowych obszarów rozwoju, generowanie dochodów i powstawanie nowych miejsc pracy. Dziedzictwo kulturowe i gospodarka kreatywna mogą zwiększać atrakcyjność miast, przyciągać inwestycje i talenty. Kultura buduje także kapitał społeczny. Trzeba pamiętać o tym zwłaszcza teraz, kiedy pandemia i związane z nią obostrzenia bardzo mocno dotknęły artystów, sektor kreatywny, festiwale, muzea i galerie sztuki.

Seminarium organizowane przez OECD to możliwość wymiany doświadczeń, dobrych praktyk i rozwiązań podejmowanych w wielu miastach świata, które mogą zostać wykorzystane do wypracowania nowych rekomendacji dla państw OECD.

Kraków - miasto, w którym kultura odgrywa szczególną rolę

Kraków, jako miasto mocno inwestujące w sektor kultury i miasto festiwalowe, został zaproszony do uczestnictwa w tym przedsięwzięciu i zaprezentowania swojego podejścia oraz wdrożonych rozwiązań wspierających lokalny sektor kultury i sektor branż kreatywnych.

Kraków jest dziś jednym z przykładów tych europejskich miast, które doskonale łączą rozwój ekonomiczny i gospodarczy z inwestycjami w kapitał kulturowy mieszkańców. Kraków to miasto kreatywne UNESCO, miasto festiwalowe, miasto gęstej sieci muzeów i domów kultury, z licznymi oddziałami bibliotek, wieloma księgarniami i nowymi interdyscyplinarnymi centrami kultury. W sektor kultury i w rozwój kompetencji kulturalnych mieszkańców miasto inwestuje niemal 4 proc. swojego budżetu.

- Według OECD uczestnictwo w kulturze wiąże się z wieloma obszarami oddziaływania społecznego i gospodarczego: integracją społeczną, edukacją i uczeniem się przez całe życie, a także dobrobytem i zdrowiem. Dlatego udział Krakowa w gronie miast uchodzących za międzynarodowych liderów w zakresie polityk rozwojowych w kulturze jest dla nas prawdziwym zaszczytem i powodem do dumy. Co więcej znajdujemy się w znakomitym gronie – nasze doświadczenia będziemy przybliżać wśród przedstawicieli takich miast, jak Londyn, Berlin, Edynburg, Montreal, Adelajda czy Singapur – mówi Robert Piaskowski, pełnomocnik prezydenta Krakowa ds. kultury, który będzie reprezentował Kraków w dyskusji panelowej dotyczącej sposobów adaptacji wydarzeń cyklicznych i festiwali do nowej sytuacji pandemicznej.

- Bardzo się cieszę, że o roli festiwali w odbudowie ekonomii i dobrostanu społecznego będziemy rozmawiać wspólnie z przedstawicielami miast, które są światowymi potęgami w podejściu do festiwali jako narzędzi rozwoju dla miast i regionów. I cieszę się, że ta rozmowa odbywa się dzięki OECD. Międzynarodowa współpraca sektora kreatywnego i sektora wydarzeń to ważny element światowej gospodarki. Trzeba to podkreślać, bo w wielu krajach brakuje wystarczającej świadomości o roli festiwali w rozwoju społecznym i gospodarczym, co ma swoje konsekwencje. Większość polityków zarówno szczebla centralnego, jak też na poziomie regionów traktuje festiwale jako zbędny dodatek do życia, fajerwerki czy luksus, uważając że można z nich zrezygnować w okresie kryzysu. Państwa wspierają festiwale punktowo, przede wszystkim jako obszar kultury. A mniej myśli się o znaczącym wpływie festiwali na rozwój branży kreatywnej, zatrudnienie, testowanie innowacji społecznych, w tym bezpieczeństwa. Paradoksalnie kryzys jest niezwykle ważny; zatrzymał nas i rozpoczął rozmowę o rzeczywistej roli sektora festiwali we wszystkich obszarach powiązanych – zapowiada Piaskowski.

Pełnomocnik prezydenta Krakowa ds. kultury zwraca uwagę, że także w Polsce obecny kryzys zachwia równowagą pomiędzy wieloma podmiotami organizującymi festiwale. Trudności z planowaniem i utrzymaniem zespołów pracowników festiwali mają dziś zarówno instytucje publiczne, organizujące festiwale, jak też organizacje pozarządowe i firmy eventowe. W Polsce kryzys uderzył nie tylko w uczestnictwo, możliwość organizowania wydarzeń, w mobilność twórców i produktów kultury, ale przede wszystkim postawił pod znakiem zapytania mechanizmy odpornościowe dotychczasowego sposobu organizowania i finansowania festiwali.

Festiwale dostępne

- Dostępność jest ważnym elementem polityki miasta, a festiwale w Krakowie zawsze były także narzędziem budowania egalitarnego społeczeństwa. Szczególnie inwestujemy w festiwale niszowe, w tym sztuki wizualne, muzykę dawną, współczesną, jazz, intermedia, teatr. Postrzegamy festiwale nie tylko w kategoriach biznesowych, bo w Krakowie festiwale są elementem misji społecznej miasta. Aż 80 proc. odbiorców festiwali to mieszkańcy miasta. Dzięki temu nasze festiwale są bardziej odporne, mniej uzależnione od odbiorców z zewnątrz, a nawet od ruchu lotniczego. Bazują w większości na publiczności lokalnej i w ciągu najbliższych dwóch lat będą mogły się odbywać w oparciu o krakowian i sąsiadów, którzy mogą przyjechać do miasta samochodem czy pociągiem – przewiduje Robert Piaskowski.

Trzeba podkreślić, że dzięki szybkiemu reagowaniu na zachodzące zmiany krakowskie festiwale dostosowały się do pandemicznej rzeczywistości roku 2020. Stworzyły formaty hybrydowe, wykorzystały przestrzenie zielone i sąsiedzkie, nowe formy filmowe, a wiele festiwali odbyło się także fizycznie. Krakowski Festiwal Filmowy niemal podwoił sprzedaż online, dzięki współpracy z telewizją MEZZO Misteria Paschalia dotarły do 2 milionów melomanów, FMF zebrał łącznie 350 tys. wirtualnych fanów. Latem hybrydowo zrealizowano blisko 100 koncertów w kościołach z publicznością do 150 osób, organizowano też ściśle zabezpieczone koncerty plenerowe z ograniczoną liczbą uczestników. Te wydarzenia były formą wsparcia dla sektora muzycznego. Powstała także platforma VOD – PLAY KRAKÓW, jedna z najważniejszych innowacji związanych z pandemią. Platforma pozwala nie tylko inwestować w cyfrowe formy kultury, ale także testuje nowe formy uczestnictwa. W wirtualnym Festiwalu Conrada wzięło udział aż 150 tys. czytelników, niebawem rozpocznie się wirtualny Festiwal Boska Komedia, w całości nieodpłatny, prezentujący osiem premier i 23 produkcje teatralne. Na grudzień zaplanowano na platformie blisko 80 premier koncertów, spektakli i konferencji. Tylko w ubiegły weekend platforma PLAY KRAKÓW pozyskała 2 000 nowych subskrypcji.

Wiele ważnych międzynarodowych festiwali powstawało często po wielkich wstrząsach i traumach jako znak odnawiania się nastrojów społecznych i wychodzenia z kryzysów. Festiwal w Salzburgu powstał po I, a International Edynburg Festival - po II wojnie światowej. Festiwale zwiększają poczucie dumy i przynależności do regionu, wzmacniają dialog międzykulturowy, stymulują kreatywność, dostarczają emocji i wpływają na optymizm, co jest kluczowe dla nastrojów społecznych. Jak podkreślają organizatorzy webinarium festiwale przyczyniają się do regeneracji miast i ich rewitalizacji, a także promują idee zrównoważonego rozwoju. Poświęcenie festiwalom szczególnej uwagi będzie miało wpływ na wychodzenie społeczeństwa z recesji.

Partnerzy World Cities Culture Forum: sieć Eurocities, The World Cities Culture Forum, The European Commission Directorate-General for Education, Youth, Sport and Culture, The International Council of Museums (ICOM), The Fondazione di Venezia.

Więcej informacji o wydarzeniu na stronie internetowej [oecd.org](https://www.oecd.org). Udział w webinarium jest nieodpłatny, ale wymaga rejestracji.